

Datum

12 oktober 2021

Zaaknummer

2012-005190

Inlichtingen bij

Provincieloket

026 359 99 99

post@gelderland.nl**Blad**

1 van 5

Onderwerp

Rijnbrug Rhenen N233

Ambitie en thema

- Mobiliteit (Regionale Bereikbaarheid en Regionaal OV)

Portefeuillehouder

Christianne van der Wal

Doel van deze brief

Gedeputeerde Staten verzoeken Provinciale Staten om:

- de inhoud van deze brief voor kennisgeving aan te nemen (informatieplicht)

1 Inhoud voorstel (beoogd resultaat/doel)

Met deze brief informeren wij u over de resultaten van de acties voor het beter in beeld krijgen van het tekort op het budget voor de Rijnbrug Rhenen. Acties die wij samen met de provincie Utrecht de afgelopen maanden uitgevoerd hebben.

2 Aanleiding

In juni hebben wij u met een Statenbrief (PS2021- 413) geïnformeerd over het verwachte tekort op het budget voor de Rijnbrug Rhenen en de stappen die we willen zetten om te verkennen hoe groot het tekort is en vervolgens welke oplossingen er zijn. De verkenning van de omvang van het tekort is nagenoeg uitgevoerd. Met deze brief informeren wij u over de resultaten van onze acties voordat wij u eind van dit jaar een besluit over het vervolg van dit project voorleggen.

In de Statenbrief van juni hebben wij al aangegeven dat de Rijnbrug Rhenen in Gelderland niet is meegenomen in de Midterm review (MTR). Dat betekent dat er geen investeringsruimte meer is in deze coalitieperiode.

Het project

Het verkeer op de N233 via Rijnbrug Rhenen tussen Gelderland en Utrecht loopt in de spitsen vast. De bereikbaarheid van de regio Foodvalley, de economische ontwikkeling van Ede-Wageningen en de leefbaarheid in Rhenen en Kesteren staat hierdoor onder druk. In 2012 is door de provincies Gelderland, Utrecht, omringende gemeenten waaronder Rhenen, Buren en Neder-Betuwe en de regio's Foodvalley en Rivierenland afgesproken om deze bereikbaarheidsproblemen en leefbaarheidsproblemen op en rond de Rijnbrug Rhenen (N233) voor de middellange termijn aan te pakken door meer capaciteit op de brug te realiseren. De Rijnbrug ligt op de provinciegrens met Utrecht, is eigendom van het Rijk en de wegverharding op de brug is deels in beheer bij de provincie Utrecht en deels bij de provincie Gelderland.

In 2018 is besloten om voor de oplossing op de middellange termijn te kiezen voor het realiseren van een nieuw brugdek met 2x2 rijbanen op de bestaande brugpijlers (PS2018-725).

Datum

12 oktober 2021

Zaaknummer

2012-005190

Blad

2 van 5

Door beide provincies is met dit besluit een budget van ruim 80 miljoen euro beschikbaar gesteld. Daar zat een percentage van 15% onvoorzien bij om eventuele onzekerheden ten aanzien van het realiseren van een nieuw wegdek op de huidige constructie van de brug op te kunnen vangen. Toen was de verwachting dat de werkzaamheden aan de brug gereed zouden zijn in 2025.

Verkeerskundig onderzoek liet zien dat er na realisatie van deze middellange termijn oplossing direct ten noorden van de brug in Rhenen vanaf 2030 weer een verkeersknelpunt kan ontstaan. Daarom is toen afgesproken om in 2028 de verkeerssituatie op de N233 en de N225 nabij de Rijnbrug te evalueren en de (verwachte) knelpunten in beeld te brengen.

Voor de lange termijn is in 2018 ook afgesproken om te onderzoeken welke slimme en schone mobiliteitsoplossingen er zijn om de 2x2 oplossing zo lang mogelijk te laten renderen.

Begin 2021 is geconstateerd dat het project mogelijk vertraging op zal lopen doordat er sprake is van depositietoenames van stikstof wat mogelijk effect heeft op Natura 2000 gebieden. U bent daarover in april 2021 geïnformeerd (PS 2021-279).

3 Bestaand beleid c.q. kader

De afgelopen maanden zijn de volgende acties voor het budget bekeken:

Versoberen project

Uitgangspunt voor het ontwerp van het nieuwe brugdek en de infrastructuur op de brug is sober en doelmatig. Een extra slag om het ontwerp te versoberen levert om die redenen weinig ruimte op voor het budget. Ook omdat we niet van onze richtlijnen voor veiligheid af willen wijken.

Het Rijk nogmaals vragen een bijdrage te leveren aan het aanpakken van de brug

In juli zijn in de Tweede Kamer vragen gesteld aan de toenmalige demissionair minister van IenW van Nieuwenhuizen over de Rijnbrug en de inzet van het rijk voor dit project. Door de minister is toen aangegeven dat het Rijk alleen inzet levert door het beschikbaar stellen van technische kennis voor de aanpak van de brug maar dat er verder geen rijksbijdrage is voor dit project. In september is er rechtstreeks contact geweest met de huidige demissionair minister Visser over het project met de vraag om meer middelen vanuit het Rijk voor de brug. Het Rijk blijft bij haar standpunt en is niet bereid een bijdrage te leveren.

Onderzoek naar de sterkte van de brugpijlers

Bij de aanpak van de Rijnbrug is het de bedoeling dat er een nieuwe stalen bovenbouw op de bestaande brugpijlers wordt geplaatst. De draagkracht en de gesteldheid van de bestaande pijlers vormen een risico en daarom zijn deze nader onderzocht. Dit onderzoek heeft opgeleverd dat er 3 pijlers mogelijk versterkt moeten worden voor het nieuwe brugdek. Hiervoor zal een aanvullend bedrag opgenomen worden in de nieuwe kostenraming.

Datum

12 oktober 2021

Zaaknummer

2012-005190

Blad

3 van 5

Second opinion op de actualisatie van de kostenramingen

De kostenraming die dit voorjaar is geactualiseerd is nogmaals onder de loep genomen en aangevuld. De versoberingen en de extra risico reservering voor de brugpijlers zijn doorgevoerd en er is gerekend met de P-85 waarde voor de overschrijdingskans van het budget.

Deze P-85 wil zeggen dat de kans dat het project binnen het budget kan worden uitgevoerd 85% is.

Bij de raming uit 2018 was nog gerekend met een P-50 waarde, dat wil zeggen dat er 50% kans is dat het project binnen budget uitgevoerd kan worden. Ook is de indexering tot het beoogde jaar van realisatie (2025) meegenomen. Als de planning verder vertraagt valt dit bedrag hoger uit. Dit alles leidt tot het ophogen van het benodigde budget.

De nieuwe kostenramingen zijn nagenoeg gereed, eind oktober zijn de ramingen getoetst en definitief.

BTW compensatie op de brug

Er is nog geen duidelijkheid over de mogelijkheid om de eerder niet compensabele BTW voor de brug wel te compenseren. Het gesprek met de belastingdienst hierover heeft nog niet plaats kunnen vinden. Mocht dit gesprek dit najaar plaats kunnen vinden dan verwachten we begin 2022 een uitspraak van de belastingdienst. Het is nog allerm minst zeker dat de BTW op de brug compensabel geacht wordt. Zekerheidshalve gaan we er nu vanuit dat dit niet compensabel is. Het gaat om een bedrag van ca 15 miljoen aan BTW.

Chroom 6

Er is een tweede onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid op de brug van verf en andere conserveringsproducten met het kankerverwekkende bestandsdeel chroom 6. Tijdens dit onderzoek zijn geen chroom 6 houdende bestandsdelen aangetroffen. De kans dat er bij de realisatie toch grote hoeveelheden chroom 6 wordt aangetroffen is laag, maar het is niet volledig uit te sluiten omdat op heel veel objecten van Rijkswaterstaat de afgelopen decennia verf met chroom 6 is toegepast.

De aanwezigheid van chroom6 op de brug kan leiden tot extra kosten tijdens de realisatie.

4 Argumenten/afwegingen/risico's

Resultaten van de verkenningen laten zien dat we rekening moeten houden met een grotere toename van het benodigde budget dan in juni jl. voorzien was. De toename van het budget is nu ca 65 miljoen euro. Dit bedrag kan de komende periode nog iets naar boven of naar beneden worden bijgesteld. Uitgangspunt van de afspraken is dat de provincies Gelderland en Utrecht hier 50/50 voor aan de lat staan.

Voor het einde van het jaar leggen wij u een besluit voor hoe we verder willen met dit project. Dit besluit bereiden we voor samen met de provincie Utrecht.

Datum

12 oktober 2021

Zaaknummer

2012-005190

Blad

4 van 5

Alle bovenstaande feiten, cijfers en risico's leiden op dit moment bestuurlijk tot andere afwegingen bij beide provincies. Het is niet uit te sluiten dat er in de toekomst nog aanvullende kostenstijgingen ontstaan. De sterkte van de brugpijlers, de realisatierisico's, chroom 6, de stikstof opgave, hogere indexatiekosten als gevolg van vertraging van het project blijven risico's die niet weg te nemen zijn.

De verbreding van de Rijnbrug is een oplossing voor de middellange termijn en geen structurele oplossing voor de lange termijn. Want er kan vanaf 2030 weer een verkeersknelpunt ontstaan ten noorden van de brug.

De forse toename van het budget, de risico's en de mate van het oplossend vermogen van dit project maakt dat deze investering, naar onze mening, niet in balans staat met het verwachte resultaat. Hierdoor komt voor ons college de vraag aan de orde of we met dit project door moeten gaan.

Bovendien is er geen aanvullend budget beschikbaar voor dit project waardoor we de komende weken de tijd nemen om ons te beraden en alle opties in de volle breedte te verkennen.

5 Financiële consequentie

Het huidige budget voor het project is ca 80 miljoen euro. De toename van het budget zoals die nu in beeld is bedraagt ca 65 miljoen euro. Dit bedrag is gebaseerd op de eerste resultaten van de nieuwe kostenraming. Deze raming is nog niet definitief en zodoende kan dit bedrag nog bijgesteld worden. De genoemde risico's kunnen dit bedrag ook nog laten toenemen. Gunstige afspraken met de belastingdienst over BTW compensatie kunnen voor een meevaller zorgen.

De toename van ca 65 miljoen euro is opgebouwd uit een deel kostenstijging van materiaal en engineering en extra middelen voor de brugpijlers. De grootste toename wordt veroorzaakt door het meenemen van een budget voor de risico's (P-85) en het toevoegen van indexatie vanaf 2018 tot het jaar van uitvoering 2025.

Voor het einde van het jaar informeren we uw Staten meer in detail over het budget dat nodig is voor dit project en de opbouw van de bedragen.

Indexatie

Bij de besluiten (in 2012 en 2018) zijn coalitiemiddelen (incidentele middelen) beschikbaar gesteld voor de Rijnbrug Rhenen. Hierbij zijn geen afspraken gemaakt over indexatie en zodoende zijn hiervoor geen middelen gereserveerd. Een werkwijze waarvan we nu helaas de problemen ondervinden. Om dit soort situaties te voorkomen is de manier waarop we omgaan met indexering aangepast. Onze huidige werkwijze richt zich op het scherp in beeld brengen van de indexatie bij besteding van de coalitiemiddelen. We maken per project afspraken over de indexatie en nemen deze kosten mee in de kostenraming van een project tot aan het verwachte jaar van uitvoering.

Datum

12 oktober 2021

Zaaknummer

2012-005190

Blad

5 van 5

Risico op toename budget door indexering blijft hierdoor alleen nog bestaan als het project vertraagt en het jaar van uitvoering naar achteren schuift in de tijd. Indien nodig zal er op dat moment aanvullend budget beschikbaar moeten worden gesteld d.m.v. eventuele herprioritering van geplande projecten. Onze structurele middelen voor het uitvoeren van de wettelijke provinciale taken voor mobiliteit (trajectprogrammering, onderhoud provinciale wegen en fietspaden en OV concessies) worden jaarlijks geïndexeerd.

6 Proces en evaluatie

Voor het eind van het jaar ontvangt u een Statenbrief inclusief besluit over hoe we verder willen gaan met de Rijnbrug Rhenen.

Gedeputeerde Staten van Gelderland

Jan Markink - plv. Commissaris van de Koning

Miriam Nienhuis-van Doremaele - Secretaris